

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Розділ 1. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ТА ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Абизова Лариса Віталіївна,
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії та суспільних наук

Дубініна Віра Олександрівна,
доктор філософських наук, доцент,
завідувачка кафедри філософії та суспільних наук

ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Полтавський державний медичний університет

Тенденції розвитку освітнього простору вимагають нового рівня філософського осмислення сутності і форм освітніх взаємодій, інтегрування філософської та педагогічної аксіології. Переорієнтація освіти на людину як самоцінність є першою і головною умовою нової освітньої парадигми, зокрема, сучасної парадигми медичної освіти. Створення і впровадження сучасних концепцій освіти, які обумовлюють виникнення практичної та ефективної моделі освітньо-педагогічного дискурсу, передбачають використання інтерактивних та інноваційних технологій навчання. Активні методи навчання стимулюють самостійну пізнавальну діяльність здобувачів. Алгоритми проведення інтерактивних занять, методологічні засади застосування педагогічного інтерактивну активно досліджуються в сучасній українській педагогічній науці [2; 5].

Зазначимо, що інтерактивні технології навчання — це технології, що стимулюють самостійну пізнавальну діяльність здобувачів освіти. Інтерактивний підхід в навчанні заснований на ефективному зворотньому зв'язку в системах «викладач — студент», «студент — студент».

нти», «студент — зміст предмета дослідження». Інтерактивне навчання — це навчання, основою якого є активні взаємодії. Оволодіння інтерактивними технологіями можливе:

- на рівні використання на заняттях окремих прийомів і стратегій;
- на рівні модифікації всієї освітньої компоненти;
- на рівні зміни системи відносин «викладач-студент»;
- на рівні перегляду філософії освіти.

Викладач, використовуючи інтерактивні технології навчання має підпорядковувати свою діяльність певним правилам.

Правило 1. У роботу повинні бути залучені всі учасники процесу навчання. З цією метою корисно використовувати технології, що дозволяють включити всіх здобувачів у процес обговорення навчального матеріалу.

Правило 2. Треба подбати про психологічну підготовку учасників. Йдеться про те, що не всі, що прийшли на заняття, психологічно готові до безпосереднього включення в ті чи інші інтерактивні форми роботи. У зв'язку з цим корисні розминки, постійне заохочення на активну участь в роботі, надання можливості для самореалізації.

Правило 3. Здобувачів у технології інтерактивну не повинно бути багато. Кількість учасників і якість навчання має виявитися в прямій залежності. Оптимальна кількість учасників — до 25 осіб. Слід зауважити, що, на нашу думку, інтерактивні методи не призначені для оволодіння базовими теоретичними знаннями, і такі знання здобуваються на лекціях, а також завдяки роботі з підручниками, нормативно правовими актами, відповідними джерелами інформації.

Серед альтернатив традиційному підходу до навчання такі як круглий стіл (дискусія, дебати), мозковий штурм (брейнстормінг, мозкова атака), ділові та рольові ігри, проєкти, тренінги, Case Study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз), майстер класи. Зосередимо увагу на аналізі педагогічної фасилітації. У сучасному педагогічному дискурсі поняття «фасилітація» (від дієслова «facilitate» — «полегшувати, сприяти, допомагати, просувати») широко використовується в аспекті міжособистісної взаємодії як феномен, який покращує якість спілкування і взаємодії між людьми, сприяє її продуктивності. Термін «фасилітатор» прийшов медицини, де фасилітатор — це той, хто допомагає при народженні. Мета фасилітації — організація ефективної роботи здобувачів на засадах гуманізму, особистісного саморозвитку, конструктивної взаємодії. Фасилітація відрізняється від

управління тим, що вона не має директивного характеру. Якщо за традиційного підходу до управління суб'єкт змушує учасників групи виконувати власні інструкції та розпорядження, то у випадку фасилітації її суб'єкт має поєднувати якості керівника, лідера та учасника процесу. Н. Бирко зазначає, що сучасний педагог — це «розробник навчальних програм, презентатор, фасилітатор, тренер, наставник, менеджер, консультант, дослідник, агент змін, коуч-тренер, тьютор, ментор тощо» [1, с. 4].

Майстерність використання інтерактивних технологій навчання педагогом інтерпретують як «набуту здатність, що допомагає створювати атмосферу, яка сприятиме гармонійному розвитку сучасної особистості» [4, с. 153]. Основу педагогічної позиції педагога-фасилітатора становить система особистісних настанов, які реалізуються в процесах міжособистісної взаємодії зі здобувачами. К. Роджерс визначив особистісні настанови викладача-фасилітатора таким чином:

— «істинність», «відкритість». Передбачає відкритість викладача власним думкам, почуттям, переживанням, здатність відкрито їх виявляти в міжособистісному спілкуванні зі здобувачами:

— «стимулювання», «безумовне позитивне прийняття», «довіра». Є вираженням внутрішньої впевненості викладача в можливостях і здібностях кожного здобувача;

— «емпатійне розуміння». Бачення викладачем поведінки здобувача, його різноманітних реакцій, дій і вчинків, з погляду самого здобувача [3].

Найпоширенішим методом фасилітації є «Світове кафе» (World Cafe). Його сенс полягає у формуванні декількох комунікативних майданчиків, які працюють над певним завданням із заздалегідь визначеної теми. Роботою кожної групи керує особистий модератор. А щоб було цікавіше, відбувається ротація між майданчиками. Процес обговорення закінчується тоді, коли всі групи відвідали всі майданчики та повернулися до свого модератора.

Підводячи підсумок, робимо висновок про те, що результатами інтерактивного навчання є скорочення частки традиційної аудиторної роботи і збільшення обсягу самотійної роботи, залучення здобувачів до процесу пізнання, освоєння ними нового матеріалу не в якості пасивних слухачів, а в якості активних учасників, розвиток комунікативних компетенцій здобувачів, розвиток умінь і навичок аналізу, критичного мислення. Інтерактивні форми навчання забезпечують ви-

соку мотивацію, міцність знань, творчість і фантазію, комунікабельність, активну життєву позицію, командний дух, цінність індивідуальності, свободу самовираження, сприяють формуванню Soft skills навичок. Ефективне впровадження інтерактивних технологій навчання безпосередньо залежить від ступеня володіння ними науково-педагогічними працівниками і наявністю відносин партнерства між викладачем і здобувачами вищої освіти. Застосування інтерактивних технологій навчання — це магістральна лінія в розвитку сучасної медичної освіти.

Список літератури

1. Бирко Н. М. Роль сучасного педагога в освітньому просторі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики.* 2018. Вип. 30. С. 3–7.

2. Волкова Н. П., Степанова А. А. Фасилітатор як важлива рольова позиція сучасного викладача вишу. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Педагогічні науки. Серія «Педагогіка і психологія».* 2018. № 1 (15). С. 228–234.

3. Роджерс К., Фрейберг Дж. Свобода учиться. М. : Смысл, 2002. 527 с.

4. Трухан Г. В. Фасилітативні вміння сучасного вчителя: суть, структура, місце в системі педагогічної фасилітації. *Теорія та методика навчання та виховання.* 2019. № 47. С. 146–156.

5. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.* 2010. № . 34. С. 133–139.

ЗМІСТ

Розділ 1. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ТА ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	3
Абизова Лариса Віталіївна, Дубініна Віра Олександрівна ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНІЙ ПАРАДИГМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	3
Анненкова Ірина Петрівна СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «МОНІТОРИНГ» ТА «ОЦІНЮВАННЯ» У ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	7
Антоненко Петро Борисович, Рожковський Ярослав Володимирович, Антоненко Катерина Олексіївна ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	9
Антонова Наталя Анатоліївна, Чеботарьова Світлана Олегівна, Анцут Ольга Андроніківна ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ» ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МЕДИЦИНА»	11
Анчев Анатолій Степанович РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	13
Аппельханс Олена Леонідівна, Литвиненко Маріанна Валеріївна ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МОРФОЛОГІЧНОГО НАПРЯМУ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	17